

Pokud by však námitkou tou mělo býti sledováno toliko hájení práv církve, pak není obec k takovému zákroku s hlediska uvedených předpisů vůbec legitimována, ježto legitimace její může záležeti pouze v určité relaci k subj. právům obce.

Stížnost konečně namítá, že žal. úřad nesprávně si vyložil § 46 zák. čl. XXXVIII:1868 (patrně § 47, na nějž obsahově míří), ježto nejde tu o osadu, nýbrž místní část, laz Horní Kopanice, asi 4 km od města vzdálenou; podobných částí má však obec 15 a je finančně nemyslitelné, že by všude musela stavěti školy obecní.

Leč námitkou tou nepopírá ještě stížnost předpoklad žal. úřadu, že laz Horní Kopanice jest velmi vzdálen od města, resp. od školy v něm zřízené (v daném případě státní), ba sama přiznává, že vzdálenost ta činí 4 km, a netvrdí, že děti z těchto Kopanic mohou navštěvovati školu v městě. Rovněž tak netvrdí, že vzhledem k většímu počtu a vzdálenosti takovýchto lazů k.-ských od sebe, byla by tu podmínka ve smyslu lit. b) § 47. Stížnost toliko poukazuje na to, že nejde tu o »osadu«, nýbrž »místní část«. Tím chce snad stížnost dovozovati, že § 47 se vztahuje jen na »osady«. Leč námitkou tou nedokazuje ještě stěžující si obec, že není povinna postarati se o zaškolení 80 dítek na Kopanicích. Neboť i tehdy, nešlo-li by zde o případ § 47, vystupuje zde stejně povinnost obce podle § 23, o nějž i nař. rozhodnutí, potvrdivší výměr okr. úřadu a opravivší toliko nesprávnou citaci § 45 na § 47, zůstává opřeno, kteroužto povinnost při nepopřených jinak shora uvedených skutečnostech nelze provésti jinak, než opatřením školní budovy či místností pro nezaškolené děti. Již z toho však plyne, že stížnost jest v tomto směru bezdůvodnou a nebylo třeba se již ani obíratí tím, zda je důvodné tvrzení stížnosti, že paragrafu 47 zák. lze rozuměti tak, že oproti výrazům »tanya«, »puszta« (ve smyslu § 8 bod 5 cit. již instrukce pro obce) stojí zde protikladem pojem »místní část«, a vykládati tak s hlediska zákona pojmy »tanya«, »puszta«, »telep«, »irtvány«, »hegyoldal on fekvő«, »szántatlat föld«.

Č. 11.234.

Řízení před nss-em. — Školství: »Rozhodnutí« podle § 2 zák. o ss nebo pouhý projev právního názoru?

(Nález ze dne 25. dubna 1934 č. 8565.)

Věc: Dr. Pavel J. v T. a Michal V. v Z. (adv. Dr. Vojtěch Vičánek z Bratislavy) proti referátu ministerstva školství a národní osvěty v Bratislavě o zřízení postupových tříd při církevní škole a jejich charakteru.

Výrok: Stížnosti se odmítají pro nepřípustnost.

Důvody: K žádostem řím.-kat. školských stolic v o udělení souhlasu ke zřízení, případně ponechání dočasných postupových tříd při příslušných církevních ľudových školách a o udělení státní podpory na nově zřízené učitelské stanice, případně za povolení polodenního vyučování do té doby, než bude o dočasné umístění těchto tříd řádně postaráno a po návrzích příslušných školských inspektorátů, vydal referát

min. škol. v Bratislavě, přezkoumav předpoklady pro rozšíření uvedených škol, nař. výnosy, jimiž o podaných žádostech rozhodl.

Výnosy ty byly řízeny na příslušné školské inspektoráty a uděloval se jimi podle zák. č. 226/22 Sb. a § 11 vl. nař. č. 64/1925 Sb. a na základě zmocnění min. škol. z 10. září 1923 souhlas ke zřízení dalších postupných tříd a poboček při těchto řím.-kat. ludových školách ve školním roce 31/32 za podmínek uvedených ve zmíněném zákoně. Ve výnosech vedle onoho obsahu (různé pokyny) byly dále stanoveny podmínky, resp. předpoklady souhlasu toho co do umístění, systemisace nových učitelských sil, zabezpečení jejich požitků a bytů a povoleno případně střídavé vyučování.

V závěru výnosů se pravilo: »O tom udržovatele školy uvědomte s poznámkou, že církevní školu, resp. třídy při církevní škole vzniklé po roce 1868 sluší pokládati ve smyslu § 25 zák. čl. XXXVIII:1868, pokud jsou udržovány politickou obcí, že školu charakteru obecního.« Dále následovalo pak opět upozornění o žádosti za povolení záloh pro učitelské síly, jak shora uvedeno, případně ještě upozornění o nutnosti dalšího rozšíření některých tříd a pokyn pro další postup, kdyby k tomu nedošlo (s hlediska § 15 zák. čl. XXXVIII:1868).

Stížnosti vesměs stejného obsahu, podané do všech těchto výnosů Drem Pavlem J., biskupem v T. a pokud jde o školu v Z., též Michalem V., předsedou řím.-kat. školské stolice tamtéž, obracejí se výslovně pouze proti oněm »upozorněním« či »poznámkám«, že církevní školu, resp. třídy při církevní škole vzniklé po roce 1868 a udržované nákladem politické obce, sluší pokládati ve smyslu ustanovení § 25 zák. čl. XXXVIII:1868 za školu charakteru obecního. Stížnosti žádají za zrušení této části nař. výnosů pro vady řízení a nezákonnost.

Maje rozhodovati o těchto stížnostech, musil se nss především zabývatí otázkou, je-li tu konečné rozhodnutí neb opatření správního úřadu ve smyslu § 2 zák. o ss. Takovým rozhodnutím neb opatřením není totiž každý výrok správního úřadu ani, jde-li o úřad ústřední, za jaký dlužno považovati i žal. referát, nýbrž ve smyslu ustálené judikatury nss-u jen takový akt vrchnostenský, jímž se individuální právní situace (určitý právní poměr) strany autoritativně určuje nebo zakládá, mění nebo ruší. Rozhodnutím neb opatřením toho druhu nejsou však výroky žal. úřadu v části naříkané.

Naříkaná »upozornění« či »poznámky« obsaženy jsou na konci výnosů žal. úřadu, jimiž tento jako nejvyšší úřad školského dozoru k podaným žádostem příslušných řím.-kat. školských stolic udělil souhlas ke zřízení, případně ponechání dočasných postupových tříd či poboček při dotyčných církevních školách a stanovil vedle jiných podrobností podmínky, resp. předpoklady souhlasu toho co do umístění, systemisace nových učitelských míst, zabezpečení jejich požitků a bytů. Okolnost, že následují až za větou »o tom udržovatele školy uvědomte«, je jen důkazem, že žal. úřad úmyslně rozděluje své výroky na dvě části, z nichž v první, stížnostmi nenaříkané, zabýval se zřejmě vlastními petity řím.-kat. školských stolic, pokud chtěl a mohl tyto autoritativním způsobem vyřídit, kdežto v druhé části se dotýkal otázek jiných, při nichž takové vůle již neprojevoval.

Jestliže totiž k první rozhodující části svého výroku připojil žal. úřad dovětky stížnostmi naříkané, dlužno uvážit, že dovětky ty týkaly se otázky, jež nebyla vůbec in iudicium vznesena a že úřad se jí dotýkal pouze dotud, že ve výnosech adresovaných stejně přímo školním inspektorátům žádal své podřízené úřady, aby upozornily (srov. úvod »upozorněte ovšem«, »uvědomte s upozorněním«, »uvědomte s poznámkou«) příslušné řím.-kat. školské stolice na právní názor, jaký má žal. úřad v této na spor nevznesené otázce, aniž by z něho pro konkrétní případ činil nějakých závěrů, schopných moci práva.

Že žal. úřad nechtěl autoritativně řešiti a upravovati určitý právní poměr (charakter té které nově zřizované třídy) v otázce, k jejímuž řešení by ostatně v I. stolici povolán nebyl, plyne i z toho, že žal. úřad nekonal v této věci žádných šetření, nezkoumal existenci podmínek pro tento svůj názor vždy v daném případě (nemaje k tomu v mnohých případech ani v žádostech nějakého popudu), neoděl svůj příslušný právní názor vůbec ve formu nějakého rozhodnutí (neníť tu ani příslušného výroku), týkajícího se určité církevní školy, a uváděje ho jako pouhé upozornění či poznámku, nedotýkal se v předchozí, stížností nenaříkané a petit strany vyřizující části svých výnosů vůbec charakteru nově zřizovaných tříd, uděluje prostě souhlas k jejich zřízení při příslušných řím.-kat. školách (v čemž právě mylně stížnost spatřuje vnitřní rozpor, jehož tu v judikující části není). Svědčí o tom i to, že v oné druhé části nař. výnosů jsou též i jiná upozornění či pokyny o otázkách, jichž řešení úřad rovněž zřejmě vyhrazuje rozhodnutí budoucímu. (O povolení zálohy na platy učitelské, případně o nutnosti dalšího rozšíření některých tříd, či o postupu ve smyslu § 15 zák. čl. XXXVIII:1868.)

Šlo tu tedy o pouhý projev právního názoru, který mohl znamenati pro příslušný úřad toliko pokyn k dalšímu postupu v případě existence podmínek k němu, resp. pro stranu upozornění ke sporu budoucímu, kterýžto projev však nechtěl a ani za daného stavu nemohl se státi — i když byl straně podle pokynů žal. úřadu tlumočen — nějakým autoritativním, právní moci schopným rozhodnutím v otázce charakteru nově zřízených tříd, o čemž ostatně i samy stížnosti určité pochybnosti vyslovují. Není-li tu však takového rozhodnutí, pak není dán ani předpoklad příslušnosti nss-u ve smyslu § 2 zák. o ss.

Č. 11.235.

O b e c n í p o p l a t k y: * Při vyměřování poplatku za používání veřejného obecního statku (místa) benzinovou stanicí ve smyslu vzorc. dávk. prav. vl. nař. č. 15/1928 Sb. hleděti jest i k ploše zaujaté benzinovou stanicí pod povrchem země.

(Nález ze dne 26. dubna 1934 č. 17.018/32.)

P r e j u d i k a t u r a: srov. Boh. A 9801/32.

V ě c: Město Ch. proti okresnímu úřadu v Chomutově o obecní poplatky za užívání veřejného prostranství.